

Certificat Avançat Neerlandès

Modelexamen

LEESVAARDIGHEID

Lees de volgende tekst. Geef aan of de uitspraken 1 tot en met 10 waar of niet waar zijn, zoals in het voorbeeld 0.

Tekst 1 : Skeletten Maastricht van Staatse soldaten

ROTTERDAM, 3 MEI. De skeletten die vorig jaar werden gevonden bij een villa in Maastricht, zijn ongeveer vierhonderd jaar oud. Het betreft waarschijnlijk negen soldaten van het zogenoemde Staatse leger van de Hollanders, dat de stad meermaals heeft aangevallen.

Zo hebben zowel prins Maurits als zijn broer Frederik Hendrik ('de Stedendwinger') Maastricht aangevallen. De soldaten zijn tijdens een van de belegeringen in 1592, 1594 of 1632 gestorven en begraven, zo heeft de gemeente Maastricht vandaag bekend gemaakt.

De vondst werd op 4 mei vorig jaar gedaan door een tuinman die bezig was een oprit aan te leggen bij een villa uit de jaren zestig in de wijk Biesland, in het zuidwesten van de stad. Uit onderzoek van de gemeentelijke archeologische dienst en de Universiteit Leiden blijkt dat het gaat om minimaal negen individuen, waarvan minimaal acht mannen", aldus de gemeente. De mannen moeten bij hun overlijden tussen de 21 en 52 jaar oud zijn geweest.

Het onderzoek werd volgens gemeentelijk archeoloog Eric Wetzels bemoeilijkt doordat er in de onmiddellijke omgeving van de skeletten geen resten van kleding, kisten of bijgiften zijn aangetroffen. Wel zijn twee munten gevonden, Hollandse 'oorden' die in 1575 en 1578 zijn geslagen.

Vooraf op basis van deze vondst concluderen de onderzoekers dat het waarschijnlijk gaat om soldaten van het Staatse leger. „Het waren aanvallers van de stad Maastricht, dat destijds door z'n strategische ligging aan de rivier een speelbal van verschillende machten was", aldus archeoloog Wetzels.

Het gaat volgens de onderzoekers om een klein grafveld. De mannen zijn in afzonderlijke grafkuilen begraven, naast elkaar, met het gezicht naar het zuidoosten. „Er is géén sprake van een massagraf", aldus de gemeente Maastricht.

Er zijn geen botveranderingen waargenomen die wijzen op een gewelddadige dood. Archeoloog Wetzels sluit niet uit dat de mannen een natuurlijke dood zijn gestorven en daarna ontkleed zijn begraven door het Staatse leger. „De uitrusting kan te kostbaar zijn geweest om mee te begraven." Wel tonen de skeletten sporen van ziekteverschijnselen zoals open rug, osteoporose, artrose, wervelkolomaandoeningen, ontstekingen en geheelde fracturen. De skeletten hadden op één na, redelijk gave tanden".

De datering van de skeletten is afgeleid uit zogenoemd C-14 onderzoek, waarmee de halfwaardetijd van radioactieve koolstof kan worden gemeten. De skeletten dateren volgens dit onderzoek uit de periode van 1565 tot 1630. De skeletten worden binnenkort overgebracht van de Leidse Universiteit naar het depot van de archeologische dienst van de gemeente Maastricht, waar ze zullen worden „opgeslagen en beheerd“.

Kort na de vondst in 2004 werd de politie bij het onderzoek betrokken, omdat een recent misdrijf aanvankelijk niet werd uitgesloten.

©NRC-Handelsblad, 03/05/2005

Voorbeeld 0 :

0. De negen skeletten zijn van personen die zo'n 400 jaar geleden zijn gestorven. **W**
1. De soldaten, onder wie sommigen vermoedelijk gestorven zijn in 1592, anderen in 1594 en nog anderen in 1632, liggen samen begraven. **NW**
2. Een tuinman vond de menselijke resten toen hij aan het werken was in de tuin van een villa in de jaren 60. **NW**
3. Het geslacht van één van de skeletten is nog niet bekend. **W**
4. Men heeft bij de skeletten twee geldstukken gevonden en niets meer. **W**
5. De soldaten van het Staatse leger verdedigden het strategisch gelegen Maastricht tegen de vijanden. **NW**
6. De skeletten lagen naast elkaar, elk in hun eigen graf, en keken allen in dezelfde richting. **W**
7. Wetzels is er zeker van dat de mannen tijdens de strijd zijn omgekomen. **NW**
8. Het is mogelijk dat de lijken naakt werden begraven omdat een soldatenpak best wel duur was. **W**
9. Alle gestorven soldaten hadden een goed gebit, maar sommigen hadden wel last van botandoeningen gehad. **NW**
10. In 2004 onderzocht de politie de zaak, want men dacht toen dat het om een pas gebeurde misdaad kon gaan. **W**

LUISTERVAARDIGHEID

Kijk naar het fragment van het NOS-journaal van 11 maart 2008. Geef aan of de uitspraken 1 tot en met 10 waar of niet waar zijn, zoals in het voorbeeld 0.

Zeg of de volgende zinnen waar (W) of niet waar (NW) zijn, zoals in het voorbeeld 0.

0. De gemeente Eijsden, een aantal Belgische gemeenten en ondernemers hebben samen de stad Maastricht aangeklaagd omdat die coffeeshops een nieuwe locatie wilde geven. **W**
1. Maastricht wilde vijf coffeeshops verplaatsen naar de buitenwijken om de problemen die in het centrum veroorzaakt worden door Duitse en Belgische klanten, op te lossen. **W**
2. Het proces tegen de Servische generaal en oorlogsmisdadiger Ante Gotovina, die in 2005 in Tenerife is gearresteerd, is vanmorgen gestart aan het V.N.-hof in Den Haag. **NW**
3. Het gebied Krajina was in 1991 veroverd door het Joegoeslavische volksleger en Servische opstandelingen, maar werd in 1993 door de mannen van Gotovina heroverd. **W**
4. De twee bommen die in in Lahore zijn ontploft, bevonden zich in een auto die vlakbij het politiebureau geparkeerd was en in de lift van datzelfde bureau. **NW**
5. Hoewel president Musharraf vandaag krachtige maatregelen tegen het terrorisme heeft aangekondigd, heeft de Australische cricketploeg besloten zijn reis naar Pakistan om veiligheidsredenen af te lassen. **NW**
6. De milieuorganisatie Sea Shepherd trekt zijn schip terug uit het Zuidpoolgebied, waar het een protestactie voerde, want het moet bijtanken. **W**
7. Het Sea Shepherd schip heeft in het verleden een Japans walvisvaarder aangevallen, omdat ze die ervan beschuldigen de gevangen walvissen niet voor wetenschappelijk onderzoek te gebruiken. **W**

8. Vanavond wordt er een hevige storm verwacht die Groot-Brittannië en een deel van Frankrijk opnieuw zal teisteren. **W**
9. Twee mensen zijn omgekomen in het noodweer van gisteren, dat waarschijnlijk geen andere gewonden heeft veroorzaakt. **W**
10. Sinds gisteren hebben min of meer 12.000 gezinnen geen elektriciteit thuis en zijn er overstromingen op 14 verschillende plaatsen. **NW**

GRAMMATIKALE VAARDIGHEID

Lees de volgende tekst. Kies de juiste opties, zoals in het voorbeeld 0.

Ik trouwde met Allard van Goudheuvel aan het eind van de zomer, (0)___ de oogst van het land werd gehaald. We kenden (1) ___ nauwelijks, want onze ouders hadden het huwelijk besproken toen we nog kinderen waren en (2) ___ die tijd had ik hem niet meer gezien. (3) ___ verzekerde me echter dat Allard een goede echtgenoot (4) ___ en dus maakte ik geen bezwaren. Ik dacht bijna nooit (5) ___ mijn huwelijksdag, hoeveel lakens en doeken ik ook moest borduren voor mijn uitzet. Op een morgen werden ze in kisten op een kar geladen en was de dag (6) ___ dat ik mijn huis zou verlaten (7) ___ naar mijn man te gaan. Ik was toen 14 jaar.

Het hele huishouden trok uit: mijn vader, mijn moeder, mijn broers en zussen, de ridders en bijna (8) ___ bedienden. Ik reed tussen mijn broers (9) ___ op een wit paard dat vader me cadeau had gedaan en voelde me als een prinses aan het hoofd van een stoet hovelingen. De burcht van Goudheuvel lag op meer (10) ___ twaalf dagen reizen van (11) ___ van mijn vader. 's Nachts sliepen we in tenten. Op de avond voor we Goudheuvel zouden bereiken, kwam mijn moeder bij me. Ze kamde mijn haar en ik leunde tegen haar aan (12) ___ ik nog een klein meisje was. We hadden het (13) ___ mijn huwelijk. Ze zei dat ik mijn man moest "behagen". "Hoe dan?", wilde ik weten. "(14) ___ mooi, klaag niet en doe maar wat hij zegt", (15) ___ ze.

Uit : Floortje Zwigman : Spelregels. Het verhaal van een middeleeuws huwelijk.

0. a. dan	~~b. toen~~	c. als	d. want
1. a. ons	b. hem	c. zelf	d. elkaar
2. a. van	b. sinds	c. uit	d. in
3. a. Elk	b. Allen	c. Allemaal	d. Iedereen
4. a. is	b. zou zijn	c. geweest is	d. zal zijn
5. a. aan	b. in	c. met	d. voor
6. a. brak aan	b. aanbreekt	c. aangebroken	d. aanbraken
7. a. om	b. voor	c. wanneer	d. dan
8. a. allen	b. alle	c. alles	d. allemaal
9. a. aan	b. uit	c. voor	d. in
10. a. dan	b. van	c. wat	d. dat
11. a. dat	b. degene	c. die	d. welke

12.a. wanneer	b. want	c. alsof	d. zelfs
13.a. bij	b. over	c. om	d. voor
14.a. Ben	b. Bent	c. Is	d. Wees
15.a. antwoordde	b. antwoordt	c. verantwoordde	d. verantwoordt

SCHRIJFVAARDIGHEID

Tekst 1

Het tijdschrift dat je elke week leest, nodigt de lezers uit om een opinie-artikel te schrijven over het volgende onderwerp. De beste artikelen worden in het volgende nummer gepubliceerd. Schrijf een artikel van ongeveer 175 woorden.

MIGRATIE: EEN FENOMEEN VAN ALLE TIJDEN OF EEN SYMPTOON VAN ONZE MODERNE SAMENLEVING?

Tekst 2 :

Lees het begin van het volgende verhaal en maak het verder af. (Ongeveer 175 woorden).

In de trein die haar van München naar Brussel terugbracht, leerde Lieneke een aardige jonge Nederlander kennen. Zijn naam was Evert, en ze vertelde hem alles over haar avontuurlijke tocht door het Albanese binnenland. Drie weken had op haar eentje rondgetrokken, zonder telefoon, zonder internet. Ze was blij dat ze weer eens met iemand kon

SPREEKVAARDIGHEID

Student A

Ierse tiener wil recht op abortus

Knack, 04/05/2007

De Ierse autoriteiten zijn verwickeld in een zaak rond een tienermeisje dat naar het Verenigd Koninkrijk wil om een abortus te laten plegen. Afgelopen week werd bekend dat haar baby aan de dodelijke ziekte anencefalie lijdt. Door de zaak wordt het debat over abortus weer 'hot'.

De zeventienjarige miss D. is vier maanden zwanger en wil een abortus nadat ze hoorde dat haar kind aan een anencefalie lijdt waardoor het maximaal drie dagen kan leven. Anencefalie is een ziekte waarbij de schedel en de hersenen geheel of gedeeltelijk ontbreken.

Omdat ze onder toezicht staat, mocht het meisje niet naar Engeland reizen voor een abortus. Haar vriend begon daarop een rechtszaak in haar naam om die beslissing te vernietigen. De Ierse Procureur-generaal heeft intussen ook een advocaat aangeduid die het ongeborn kind moet representeren.

Politici van verschillende partijen hebben hun sympathie betuigd met het meisje, maar geen van hen wil dat dit een thema wordt bij de komende verkiezingen.

Anencefalie

Het meisje, onder toezicht geplaatst na een huiselijk incident, ontdekte afgelopen week dat haar kind lijdt aan anencefalie. In een gerechtelijke verklaring vertelt ze over de ervaring in het ziekenhuis: "Terwijl de verpleegster me de verschillende delen van mijn baby's lichaam aanduidde, werd het duidelijk dat het kind geen hoofd had." Ze voegde eraan toe dat ze 'erg aangedaan was te weten dat je een baby ter wereld brengt, die slechts enkele dagen kan overleven'.

Zelfmoordneigingen

Belangrijker in haar verklaring is echter haar verklaring dat ze 'hoewel van streek' nooit zelfmoordneigingen had. Abortus is in Ierland illegaal tenzij er een levensrisico is voor de moeder. Zelfmoord wordt daar ook toe gerekend. In zeldzame gevallen krijgen jonge vrouwen dan officieel de toestemming om naar Groot-Brittannië te reizen. Officieus maken honderden vrouwen jaarlijks de trip. "Het meisje kan zich geen verder uitstel veroorloven en het Ierse volk zal de regering er niet dankbaar voor zijn dat een jonge vrouw slecht behandeld wordt in hun naam", liet de 'Alliance for Choice' via hun woordvoester, Dr Mary Muldowney, weten.

Spreekoefening

A. Deel 1

Lees de tekst en vertel de inhoud ervan in ongeveer 3 minuten in je eigen woorden na. Geef vervolgens een eerste reactie (Is je iets opgevallen? Ben je verbaasd? Ken je andere anekdoten over het onderwerp?)

B. Deel 2

Bespreek met je partner(s) de volgende kwestie:

- Wat is abortus? Waarom wordt er veel over dit onderwerp gedebatteerd?
- Wat zijn de verschillende opinies in verband met abortus? Wat zijn hun argumenten? Hoe zit het met de wetgeving? Wat is je persoonlijke opinie?
- Worden jongeren goed ingelicht over de verschillende voorbehoedsmiddelen (=anticonceptiemiddelen)? Hoe kan die voorlichting verbeterd worden?

Student B

Bush krijgt verbod op 'late abortussen'

Knack, 19/04/2007

In de VS bevestigde het Hooggerechtshof een wet die abortus na twaalf weken, zogeheten 'late abortussen', deels verbiedt. De uitspraak geldt als een grote overwinning voor de regering van president Bush.

Met vijf stemmen tegen vier bepaalde het Amerikaanse Hooggerechtshof woensdag dat de '[Partial Birth Abortion Ban Act](#)' niet in strijd is met het grondwettelijk recht van vrouwen op een abortus. Veelvuldige protesten tegen de wet uit 2003 zorgden er uiteindelijk voor dat het Hooggerechtshof de wet moest toetsen aan de Amerikaanse Grondwet.

'Kindermoord'

De wet is een initiatief van de regering-Bush die abortus na twaalf weken zwangerschap bemoeilijkt. Volgens de regering moet de wet een duidelijke grens trekken tussen 'abortus en kindermoord'. Maar voorstanders van het recht op abortus bekritisieren de uitspraak daarom en zeggen dat er aan de fundamentele rechten van de vrouw wordt gemorrelt. Het is de eerste keer dat het hof een vorm van abortus verbiedt sinds het in 1973 het algemene recht van vrouwen op abortus erkende.

Overwinning

De uitspraak is ook belangrijk omdat het laat zien dat het Hooggerechtshof nu een conservatieve meerderheid heeft gekregen. De negen rechters van het Hooggerechtshof worden benoemd voor het leven, en voorgedragen door de Amerikaanse president. President George W. Bush heeft twee van de zittende rechters voorgedragen, waardoor het hoogste gerechtshof van Amerika nu een overwegend Republikeinse ideologie weerspiegelt. Hiervoor hadden meer Democratisch-gezinde rechters een meerderheid in het Hof.

De uitspraak wordt daarom gezien als een grote overwinning voor de regering van Bush, die het een 'bevestiging van de vooruitgang die we de afgelopen zes jaar in de bescherming van de waardigheid van het menselijk leven' noemde, aldus The [New York Times](#).

Spreekoefening

A. Deel 1

Lees de tekst en vertel de inhoud ervan in ongeveer 3 minuten in je eigen woorden na. Geef vervolgens een eerste reactie (Is je iets opgevallen? Ben je verbaasd? Ken je andere anekdoten over het onderwerp?)

B. Deel 2

Bespreek met je partner(s) de volgende kwestie:

- Wat is abortus? Waarom wordt er veel over dit onderwerp gedebatteerd?
- Wat zijn de verschillende opinies in verband met abortus? Wat zijn hun argumenten? Hoe zit het met de wetgeving? Wat is je persoonlijke opinie?

- Worden jongeren goed ingelicht over de verschillende voorbehoedsmiddelen (=anticonceptiemiddelen)? Hoe kan die voorlichting verbeterd worden?